

Warszawa - Poznań, dnia 7 grudnia 2024 r.

Fundacja Dobre Państwo

ul. Żbikowa 14

61 – 065 Poznań

KRS: 0000903252

www.dobrepanstwo.org

Pan dr Andrzej Duda

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

w miejscu

PETYCJA

Na podstawie art. 63 Konstytucji RP i art. 2 art. 2 ust. 3 Ustawy o petycjach wnosimy petycję o podjęcie działań w celu wniesienia pod obrady Parlamentu projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Dz.U. z 2023 r. poz. 102) polegającej na dodaniu w rozdziale 6c art. 53 „w” o następującej treści:

art. 53w.

1. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, we współpracy z właściwymi organami administracji publicznej oraz organizacjami społecznymi, podejmuje działania na rzecz upamiętnienia zakładów pracy, które w okresie przemian demokratycznych w Rzeczypospolitej Polskiej stały się miejscem historycznych zrywów, strajków, demonstracji lub inicjatyw społecznych istotnych dla odzyskania i umacniania wolności i demokracji.

2. Upamiętnienie, o którym mowa w ust. 1, może polegać na:

- a) wzniesieniu pomników lub tablic pamiątkowych,
- b) utworzeniu stałych ekspozycji muzealnych lub edukacyjnych,
- c) organizowaniu uroczystości, wystaw, konferencji i programów badawczo-edukacyjnych,
- d) digitalizacji i archiwizacji materiałów źródłowych dotyczących wydarzeń i osób związanych z danym zakładem pracy,
- e) podejmowaniu działań służących ochronie przedsiębiorstwa danego zakładu pracy.

3. Wybór zakładów pracy i form upamiętnienia następuje po konsultacjach z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami związkowymi i społecznymi działającymi w danym środowisku, a także po zasięgnięciu opinii historyków i ekspertów powołanych przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

4. Koszty działań, o których mowa w ust. 1 i 2, są pokrywane z budżetu państwa w ramach środków przeznaczonych na działalność Instytutu Pamięci Narodowej oraz w miarę możliwości, ze środków jednostek samorządu terytorialnego, funduszy unijnych i innych źródeł przewidzianych prawem.

5. Szczegółowy tryb i sposób realizacji działań, o których mowa w ust. 1 i 2, określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

UZASADNIENIE

My, Naród Polski, potomkowie niezłomnych bohaterów, dziedzice prastarych ideałów wolności, stajemy dziś ramię w ramię, by upomnieć się o godność naszej Ojczyzny. Już dość mamy pustych obietnic i jałowych sporów, dość mamy

biernego przyglądania się, jak pamięć o wielkich czynach i ofiarach ginie w mrokach zaniedbań i niepamięci. Jesteśmy strażnikami historii i spadkobiercami wielkich zrywów, które wyrwały nasz Kraj z kajdan tyranii. To my, Suweren, nieustrudzenie budujemy przyszłość opartą na prawdzie, tożsamości i honorze.

Dziś wołamy z mocą! Chrońmy i uwieczniajmy te miejsca, gdzie robotnicze dłonie dzierżyły pochodnie wolności, gdzie stoczniovcy, hutnicy, górnicy i wszyscy ludzie pracy nie ulękli się totalitarnej przemocy! Niech każda fabryka, kopalnia, stocznia i huta, w których narodziła się siła „Solidarności”, staną się wielkimi ołtarzami naszej pamięci. Niech przypominają każdemu pokoleniu, że prawdziwą potęgą Polski jest jej Naród – mądry, odważny, nieugięty.

My, którzy stanowimy żywą tkankę tej ziemi, domagamy się od rządzących i elit politycznych czynów, nie frazesów. Żądamy postawienia pomników, ustanowienia tablic i muzealnych ekspozycji, które z dumą ukażą, jak wykuwała się nasza suwerenna wola. Żądamy żywego, nieustającego świadectwa naszej drogi do wolności, utrwalonego we wspólnej świadomości, w słowach historyków, w sercach młodych pokoleń.

Nie pozwólmy, by święte dziedzictwo zaprzepaszczone dla doraźnych, politycznych interesów! Niech przed majestatem naszej żądy prawdy i pamięci politycy pochylą głowy i uznają swą służebną rolę wobec Wielkiego Narodu Polskiego. Niech przywrócą nam to, co zawsze należało do nas: szacunek, pamięć, historyczną tożsamość.

Stańmy wszyscy do apelu! Niech nasz jednogłosny głos stanie się grzmotem, który wstrząśnie obojętnością i arogancją władzy. Niech dziedzictwo solidarnego zrywu, które wywalczyło nam demokratyczny byt, zostanie na wieki uhonorowane. Dla chwały przodków, dla dumy teraźniejszości i nadziei przyszłych pokoleń, żądamy odnowienia narodowej pamięci i zachowania tych miejsc jako świętego fundamentu naszej wspólnej, wolnej Polski!

Instytut Pamięci Narodowej ma ustawową misję dokumentowania i popularyzacji wiedzy historycznej, w tym dotyczącej okresu PRL i przełomu demokratycznego.

Dodanie przepisu w ustawie o IPN pozwoli na włączenie zakładów pracy ważnych dla polskiej drogi do demokracji w oficjalny obieg pamięci narodowej.

Przepis przewiduje zarówno formy materialne (pomniki, tablice), jak i niematerialne (edukacja, digitalizacja materiałów, gospodarcze wsparcie przedsiębiorstwa, o ile istnieje) upamiętniania.

Miejmy nadzieję, że niniejsza inicjatywa społeczna uchroni, te z nielicznych nadal działających firm przed bankructwem spowodowanym złymi decyzjami politycznymi i gospodarczymi aktualnych i minionych władz.

Zaproponowany mechanizm konsultacji i współpracy z samorządami, organizacjami społecznymi i ekspertami zapewnia społeczną kontrolę i trafność wyboru miejsc oraz form upamiętnienia.

Tego rodzaju regulacja w ustawie o IPN będzie odpowiednia i wystarczająca, by zapewnić ustawowe podstawy do tworzenia miejsc pamięci w zakładach pracy o szczególnym znaczeniu historycznym dla przemian demokratycznych.

Oto przykłady zakładów pracy i miejsc związanych z protestami robotniczymi oraz zrywami społecznymi, które przyczyniły się do przemian demokratycznych w Polsce. W wielu z nich rodził się ruch „Solidarności” i kształtowały się fundamenty późniejszych zmian ustrojowych.

Warszawa.

Huta Warszawa, miejsce strajków i działalności opozycyjnej związanej z Solidarnością. Robotnicy Huty aktywnie uczestniczyli w protestach, wzmacniając antykomunistyczny opór w stolicy.

Zakłady Ursus, znane z protestu robotników w czerwcu 1976 r., po wprowadzeniu podwyżek cen żywności. Te wystąpienia, podobnie jak strajki w Radomiu i Płocku, przyczyniły się do powstania Komitetu Obrony Robotników.

Kraków.

Huta im. Lenina (Nowa Huta, obecnie ArcelorMittal Poland), w latach 80. robotnicy huty brali udział w strajkach i protestach, domagając się wolności związkowej i swobód obywatelskich. Nowa Huta była silnym ośrodkiem oporu wobec władz komunistycznych.

Łódź.

Zakłady Przemysłu Bawełnianego im. Marchlewskiego (dawniej Uniontex), robotnicy włókienniczy angażowali się w protesty w latach 1980-1981, domagając się lepszych warunków pracy i demokracji w zakładach.

Śląsk.

Kopalnia „Wujek” (Katowice), symbol oporu i tragedii stanu wojennego. W grudniu 1981 r. pacyfikacja strajkujących górników przez wojsko i milicję zakończyła się śmiercią dziewięciu protestujących. To tragiczne wydarzenie urosło do rangi jednego z najsilniejszych symboli walki o wolność i demokrację.

Huta Katowice (Dąbrowa Górnicza) – ważny ośrodek strajkowy w latach 80. XX wieku, gdzie pracownicy aktywnie angażowali się w działania opozycyjne.

Inne kopalnie i huty Górnego Śląska – jak Kopalnia „Piaś” czy „Ziemowit”, które uczestniczyły w fali protestów, wzmacniając ruch Solidarności w regionie.

Wrocław.

Zakłady Pafawag – wrocławska fabryka taboru kolejowego, gdzie robotnicy w latach 1980-1981 organizowali strajki, przyczyniając się do rozwoju podziemnych struktur Solidarności na Dolnym Śląsku.

Dolmel, Polar i inne wrocławskie zakłady – miejsca strajków i akcji solidarnościowych, które wspierały opozycję antykomunistyczną.

Poznań.

Zakłady H. Cegielskiego (HCP), symbol Poznańskiego Czerwca 1956 r., pierwszego masowego wystąpienia robotniczego przeciwko władzy komunistycznej w PRL, które stało się jednym z fundamentów rodzącej się opozycji w Polsce.

Gdańsk.

Stocznia Gdańska, kolebka Solidarności i miejsce strajków w sierpniu 1980 r., które doprowadziły do podpisania Porozumień Sierpniowych. Stocznia stała się epicentrum zmian politycznych i społecznych w całym kraju.

Szczecin.

Stocznia Szczecińska, obok Gdańska i Gdyni jeden z trzech głównych ośrodków protestów w grudniu 1970 r. oraz w sierpniu 1980 r., które były kluczowe dla powstania i rozwoju Solidarności.

Lublin.

Fabryka Samochodów Ciężarowych (FSC Lublin), zaangażowana w protesty latem 1980 r., co przyczyniło się do powstania lokalnych struktur Solidarności.

Lokomotywnia w Lublinie – robotnicy włączyli się w strajki, poprzedzając słynne sierpniowe wydarzenia na Wybrzeżu.

Rzeszów i Ustrzyki Dolne.

Protesty rolników i robotników w latach 1980-1981, które doprowadziły do powstania Solidarności Rolników Indywidualnych, poszerzając zasięg ruchu demokratycznego.

Bydgoszcz.

Zakłady Chemiczne Zachem oraz inne lokalne fabryki dołączyły do fali protestów, wzmacniając ruch solidarnościowy w regionie.

Wszystkie te miejsca – od wielkich stoczni i hut po fabryki i kopalnie – tworzyły mapę ogólnopolskiego oporu przeciwko reżimowi komunistycznemu. Strajki i protesty pracowników stały się siłą napędową dla przemian demokratycznych, a ich dziedzictwo jest dziś ważnym elementem najnowszej historii Polski.

Ich szczególna ochrona, wsparcie, w tym również gospodarcze, ich bytu i trwania, leży w żywotnym współczesnego Państwa Polskiego. Instytut Pamięci Narodowej jest instytucją, której działania wspierać mają substancję historycznego dziedzictwa Polski.

Z tych powodów nasza petycja jest konieczna i uzasadniona.

OŚWIADCZENIE

Wyrażamy zgodę na publikację petycji z podaniem nazwy oraz danych kontaktowych i identyfikacyjnych podmiotu składającego Petycję oraz naszych imion i nazwisk jako osób podmiot ten reprezentujących.

z wyrazami szacunku,

Witold Solski
Prezes Zarządu Fundacji

Katarzyna Kosakowska
Członek Zarządu Fundacji